

09

CO ZAMĚSTNAVATEL MUSÍ SRÁŽET Z VAŠÍ MZDY

- Daň z příjmu
- Sociální pojištění
- Zdravotní pojištění
- Exekuci – pokud byla soudně nařízena (např. dluh na výživném a jiné dluhy)

Tyto srážky je zaměstnavatel POVINEN z vaší mzdy odvádět, jinak sám jedná protizákonně.

10

CO DÁLE ZAMĚSTNAVATEL MŮŽE SRÁŽET Z VAŠÍ MZDY (jen pokud se tak dohodnete!)

- Náhradu škody, pokud jste mu nějakou způsobili
- Platbu za ubytování, které zajistil zaměstnavatel (ubytovna, služební byt)

V případě těchto srážek s vámi musí zaměstnavatel uzavřít písemnou DOHODU. Srážky ze mzdy bez uzavřené dohody jsou protizákonné.

Srážky ze mzdy je možné provádět nejvýše do poloviny hrubé mzdy. Vždy vám ale musí zbýt minimální částka, která se vypočítá podle toho, kolik osob vyživujete (její přesnou výši stanovují právní předpisy).

11

CO ZAMĚSTNAVATEL NESMÍ SRÁŽET Z VAŠÍ MZDY

- platbu za pracovní nástroje (nářadí)
- platbu za pracovní oděvy nebo obuv (ani za jejich čištění!)
- platbu za ochranné pomůcky (helma, rukavice aj.)
- platbu za zaškolení na pracovní pozici

Uvedené věci, stejně jako zaškolení na pozici, vám zaměstnavatel má **poskytnout ZDARMA!** Zaměstnavatel po vás nesmí chtít ani žádné složení depozitu/zálohy na začátku pracovního poměru, z kterého by si něco vzal, pokud usoudí, že jste způsobili škodu nebo nepracovali podle jeho očekávání.

12

ZÁKLADNÍ A NENÁROKOVÁ ČÁST MZDY A SRÁŽKY

- Je třeba rozlišovat **základní část mzdy** a různé **příplatky, bonusy, osobní ohodnocení**.

Výši základní mzdy zjistíte v pracovní smlouvě nebo mzdovém výměru. Základní mzdu nesmí zaměstnavatel sám zkrátit. Příplatky, bonusy, ohodnocení jsou plně v kompetenci zaměstnavatele, zaměstnavatel je může v daném měsíci dát, nebo nedat.

Pokud vám zaměstnavatel vyplatí nižší mzdu než obvykle, zkontrolujte si, zda vám byla vyplacena správně základní mzda.

Je možné, že vám zaměstnavatel za tento měsíc nedal příplatky nebo bonusy. **Není to však srážka ze mzdy**, a podle zákoníku práce se **nejedná ani o pokutu** (např. za špatný pracovní výkon), i kdyby vám to zaměstnavatel takto řekl.

Praha & EU:
Investujeme do vaší budoucnosti
Evropský sociální fond

Tento leták vznikl v rámci projektu UPGRADE – zvyš svůj potenciál
Pro více informací kontaktujte:

Centrum pro integraci cizinců, o. p. s., Kubelíkova 55, Praha 3
tel.: 222 360 452, 702 150 630, email: info@cicpraha.org,

www.cicpraha.org

Užitečné odkazy:

<http://www.pracovniporadna.cz> www.suip.cz

UPGRADE
zvyš svůj potenciál

centrum
pro integraci
cizinců

ŠKODA NA MAJETKU ZAMĚSTNAVATELE Náprava a sankce

- *Stalo se vám, že jste v práci něco poškodili, ztratili věc, která patřila zaměstnavateli, nebo že jste měli „manko“ v pokladně?*
- *Nejste si jistí, za co přesně máte v zaměstnání hmotnou odpovědnost?*
- *Víte, jakým způsobem musíte zaměstnavateli nahradit způsobenou škodu?*
- *Může vám zaměstnavatel srážet ze mzdy náhradu škody bez vašeho souhlasu?*

01

CO SE STANE, KDYŽ ZAMĚSTNAVATELI NĚCO POŠKODÍTE (způsobíte škodu na jeho majetku)

- Zaměstnavatel po vás může chtít náhradu škody – buď finanční (pak s vámi o tom ale musí uzavřít písemnou dohodu), opravu dané věci, nebo její nahrazení stejnou věcí.

KOLIK ZAPLATÍTE? Maximální výše náhrady škody je 4,5násobek vaší průměrné měsíční mzdy. Škodu můžete uhradit najednou, nebo se můžete domluvit, že ji uhradíte ve splátkách.

POZOR: Pokud jste škodu způsobili záměrně (úmyslně) anebo v opilosti/pod vlivem drog, pak limit neplatí, hradíte celou škodu včetně ušlého zisku zaměstnavatele.

Příklad ušlého zisku: Pracujete v truhlářství a poškodíte pod vlivem alkoholu frézu, takže vy nebo ostatní zaměstnanci nemáte na čem pracovat. Výroba stojí a zaměstnavatel ztrácí denně zisk z výroby nábytku. Tento ušlý zisk za čas, kdy stroj byl mimo provoz, po vás může chtít zaměstnavatel též uhradit.

- Limit také neplatí, když jste věc zaměstnavatele používali pro své osobní potřeby (ne pro plnění pracovních povinností) a vznikla škoda.
- Výše škody se určuje z ceny věci v době poškození. Jestliže s vyčíslením škody nesouhlasíte, musíte se obrátit na soud.

02 CO SE STANE, KDYŽ ZTRATÍTE VĚC, KTEROU VÁM ZAMĚSTNAVATEL SVĚŘIL

- **Budete ji muset zaplatit nebo nahradit v plné výši** (není stanoven finanční limit).
Ale pouze za těchto podmínek:
- **Existuje písemné potvrzení** o tom, že vám věc byla zaměstnavatelem svěřena
- U věcí převyšujících cenu 50 000 Kč s vámi musí zaměstnavatel uzavřít písemně **dohodu o odpovědnosti za ztrátu svěřených věcí**. Podmínka dohody je, že s danou věcí můžete zacházet jen vy (*např. neručíte za nástroj, který používá celá směna*).
- Ztráta věcí se obvykle týká pracovních nástrojů a pomůcek, služebního telefonu, notebooku, pracovních oděvů.

03 CO SE STANE, KDYŽ MÁTE SCHODEK VE VYÚČTOVÁNÍ, TZV. MANKO

i Poznámka: Odpovědnost za schodek se týká většiny prací, kde disponujete penězi zaměstnavatele, tj. práce prodavače, pokladní, účetní, v restauraci apod.

- **Schodek/manko budete muset zaplatit v plné výši** (není stanoven finanční limit).

Ale pouze za těchto podmínek:

- Zaměstnavatel s vámi předem uzavřel **písemnou dohodu o odpovědnosti za schodek na svěřených hodnotách**.

! POZOR: Dohoda o odpovědnosti za schodek může být *individuální nebo společná*. Pokud zaměstnanci za škodu odpovídají společně, při schodku se jim vypočítá podíl na náhradě podle výše jejich výdělků, vedoucí a zástupce vedoucího budou muset zaplatit vyšší podíl.

- **Musíte mít přímo vy osobně možnost s danou hodnotou nakládat** (např. s peněží v pokladně).
- Pokud ke schodku ve vyúčtování došlo **bez vašeho zavinění** (*např. svěřenou pokladnu někdo vykradl*), **můžete se odpovědnosti zprostit**. Je nutno zaměstnavateli prokázat, že jste finanční ztrátu nemohli ovlivnit. V případě krádeže to prokážete většinou protokolem od policie. Pokud i pak zaměstnavatel trvá na tom, že škodu máte uhradit, musíte se obrátit na soud.

04 JE MOŽNÉ SE PROTI ZPŮSOBENÍ ŠKODY POJISTIT?

- Ano, lze uzavřít pojištění odpovědnosti **zaměstnance za škodu způsobenou zaměstnavateli** (někdy též pojištění odpovědnosti z výkonu povolání), nabízí ho řada komerčních pojišťoven.
- Pojištění někdy po vás zaměstnavatel může požadovat **povinně** jako podmínku nástupu do zaměstnání (*zejména u pracovních pozic, kde může snadno vzniknout škoda, např. jeřábík, skladník, řidič auta*).
- Pojištění si platíte obvykle sami, v některých firmách zaměstnavatel přispívá nebo platí celé pojistné svým zaměstnancům jako bonus.
- Před sjednáním pojištění si dobře přečtěte **pojistné podmínky!** Zejména si zjistěte, na co se pojištění nevztahuje – tj. **vyluky z pojištění**.
- Můžete se setkat ještě s **jiným** typem pojištění, které má podobný název: **pojištění profesní odpovědnosti**. To je určeno pro případy, kdy odborník udělá při výkonu své profese chybu a tím způsobí škodu. U některých povolání bývá pojištění povinné (lékař, soudce, účetní, stavební projektant).

05 LZE SE POJISTIT PROTI ZTRÁTĚ VĚCI, KTEROU VÁM ZAMĚSTNAVATEL SVĚŘIL?

- Pojištění zaměstnance za škodu způsobenou zaměstnavateli případy **ztráty věci** zpravidla **NEKRYJE**.
- Některé pojišťovny ale umožňují si za příplatek ztrátu věci připojistit.

06 LZE SE POJISTIT PROTI SCHODKU NA VYÚČTOVANÝCH HODNOTÁCH?

- Pojišťovny takové pojištění zpravidla **NENABÍZEJÍ**, **způsobení schodku je téměř vždy uvedeno ve výčtu škod, které pojišťovna nehradí**, tj. ve vylukách z pojištění.

07 MŮŽE VÁS ZA POŠKOZENÍ VĚCI/ZTRÁTU/SCHODEK ZAMĚSTNAVATEL PROPUSTIT?

- **Škoda sama o sobě** není obvykle důvodem ke skončení pracovního poměru. Rozhodující je, zda k ní došlo porušením pracovní povinnosti. **Závažné porušení pracovních povinností** může být důvodem k výpovědi nebo okamžitému zrušení pracovního poměru.
- Záleží na **míře vašeho zavinění**, popř. na rozsahu škody, **zda jste byli pod vlivem alkoholu/návykových látek**, zda jste škodu způsobili **úmyslně, nebo z nedbalosti**.
- Pokud s propuštěním nesouhlasíte, musíte se obrátit na soud.

SOUHRN

- **Způsobenou škodu budete muset nahradit – buď stejnou věcí, zajištěním opravy, nebo penězi: jednorázově, popřípadě ve splátkách.**
- **Zaměstnavatel vám nemůže splátky za náhradu škody proti vaší vůli strhávat ze mzdy, ale můžete se na splátkách písemně dohodnout.**
- **Způsobenou škodu budete muset nahradit, i když v zaměstnání skončíte.**

08 CO JEŠTĚ MŮŽE ZAMĚSTNAVATEL STRHNOUT ZE MZDY, CO JE TO POKUTA

- Podle zákoníku práce vám může dát zaměstnavatel **pokutu** pouze v jednom případě – když **porušíte konkurenční doložku**.
- Veškeré **pokuty za špatnou práci, za dobu pracovní neschopnosti, výběr dovolené i za cokoli jiného jsou protizákonné!**
- **Konkurenční doložka** je ujednání (v pracovní nebo samostatné smlouvě), které **nabývá účinnosti až po skončení pracovního poměru** (a platí max. pro období do 1 roku). Má opodstatnění jen u některých vyšších pracovních pozic. Zjednodušeně je konkurenční doložka závazek zaměstnance, že nebude určitou dobu po skončení zaměstnání pracovat u konkurenčních firem. Zaměstnavatel se zároveň ale musí zavázat, že mu po tuto dobu bude platit alespoň 50 % jeho předchozího výdělků. Pokud toto chybí, je doložka neplatná. Když svůj závazek zaměstnanec poruší, zaplatí bývalému zaměstnavateli **pokutu**, se kterou v konkurenční doložce souhlasil.
- V pracovní smlouvě také může zaměstnavatel zakázat práci u konkurence **po dobu** zaměstnání u něj. **Toto není konkurenční doložka**. Podle zákoníku práce máte mít písemný souhlas svého zaměstnavatele **VŽDY**, když chcete pracovat ještě v další firmě, která má stejný předmět podnikání. Pokud jde o firmu s jinou činností, souhlas nepotřebujete, a dokonce o tom nemusíte prvního zaměstnavatele ani informovat.